

Ympäristöohjelma

VD/3132/00.01.02.00/2026

PT/MV/JK/SE

Kuntalain 37 §:n mukaan jokaisessa kunnassa on oltava kuntastrategia, jossa valtuusto päättää kunnan toiminnan ja talouden pitkän aikavälin tavoitteista. Kaupunginvaltuusto on hyväksynyt Vantaan kaupungin ”Tulevaisuus asuu Vantaalla” -strategian vuosille 2026–2029 kokouksessaan 26.1.2026 § 3. Strategian hyväksymispäätöksessään kaupunginvaltuusto on todennut, että strategiaa toteutetaan strategisten ohjelmien, vuotuisten talousarviossa esitettävien kaupunkitason sitovien tavoitteiden sekä toimialojen ja palvelualueiden tulokorttien kautta.

Hyväksyttyyn kaupunkistrategiaan on kirjattu strategisista ohjelmista seuraavasti:

”Toteutamme strategiaa kuuden muutosohjelman kautta. Onnistumme strategiassa, kun saamme aikaan tavoitteellisen muutoksen näillä tietopohjaisesti valituilla ohjelma-alueilla. Strategiset ohjelmat ovat kaupunkitasoisia ja niitä johdetaan yli toimialarajojen. Kehitämme kaupungin johtamisjärjestelmää ja kyvykkyyksiä ohjelmien onnistumisen tueksi.

Strategiset ohjelmat ovat strategian mukaisesti elinvoima- ja työllisyysohjelma, kotoutumisen ohjelma, myönteisen aluekehityksen ohjelma, turvallisuusohjelma, talousohjelma ja ympäristöohjelma. Muutosohjelmat kattavat strategiakauden.”

Vantaan ympäristöohjelma (2026–2029) kokoa kaupungin ilmasto- ja luontotyön yhdeksi strategiseksi kokonaisuudeksi ja ohjaa koko kaupunkikonsernia kohti vähähiilistä, luontopositiivista ja ilmastoriskeihin varautunutta Vantaata. Vantaan kaupungin ilmasto- ja luontotyötä on aiempina strategiakausina ohjattu Resurssiviisauden tiekartalla. Ympäristöohjelma jatkaa tätä pitkäjänteistä työtä ja kehittää tiekartan linjauksia eteenpäin.

Ohjelman keskeinen tavoite on viedä strategiset ympäristötavoitteet käytännön toimintaan: arjen johtamiseen, suunnitteluun ja päätöksentekoon. Ohjelma koostaa kaupungin ekologisen kestävyystyön keskeiset teemat ja tuo esiin niihin liittyvät muutostavoitteet ja tarpeet: ilmastonmuutoksen hillinnän ja siihen sopeutumisen, luonnon monimuotoisuuden turvaamisen ja vahvistamisen, kiertotalouden ja kestävän kulutuksen edistämisen sekä kestävyyskasvatuksen ja osaamisen kehittämisen. Teemat on koottu samaan ohjelmaan, koska niiden keskinäinen kytkeytyneisyys tunnistetaan.

Strategiakauden aikana muutos on saatava aikaan kaupunkistrategian kahdessa keskeisessä ympäristöä koskevassa päätavoitteessa: luontokadon pysäyttämisessä ja kasvihuonekaasupäästöjen määrätietoisessa vähentämisessä.

Vantaan strategian mukaisesti kaupunki tavoittelee vähintään 80 % alueperustaisten **kasvihuonekaasujen päästövähennystä** vuoteen 1990 verrattuna viimeistään vuonna 2030, lukuun ottamatta kaukolämmön päästöjä. Kaukolämmön päästöjen osalta tavoitteena on hiilineutraalius viimeistään vuonna 2035. Vuosittaiset päästöt, joita ei pystytä ehkäisemään, sidotaan luonnollisilla hiilinieluilla, varastoimalla hiiltä rakennettuun ympäristöön ja tarvittaessa hyvitetään päästövähennysyksiköillä. Kaukolämmön osalta tavoite pitää sisällään päästöjen vähentämisen ja jäljelle jäävien päästöjen talteenoton.

Kulutuksen päästöjen osalta tavoitellaan 15 % vähennystä valtuustokauden aikana. Kulutusperustaisten päästöjen vähennystavoitteella kiinnitetään huomiota kaupungin toiminnan vaikutuksiin kaupungin rajojen ulkopuolella.

Luontoposiitivisuus tarkoittaa, että kaupungin toiminta tuottaa luonnolle enemmän hyötyä kuin haittaa. Vantaalla luontoposiitivisuus rakentuu kolmesta keskeisestä kokonaisuudesta: luonnon heikentymättömyydestä, monimuotoisuutta lisäävistä luontoteoista sekä luontosydämenäjljystä, eli luonnon vahvemmasta roolista yhteiskunnassa ja ihmisten ajattelutavoissa.

Muutoksen osa-alueet

Ympäristöohjelma pyrkii edistämään strategisten päätavoitteiden muutosta neljän osa-alueen kautta. Nämä osa-alueet ovat vähähiilinen kiertotalouskaupunki, luontoposiitiivinen kaupunki, ilmastokestävä kaupunki ja ympäristömyönteinen kaupunki.

Vähähiilinen kiertotalouskaupunki keskittyy vähähiiliseen kaupunkikehitykseen ja kiertotalouden edistämiseen. Teemassa edistetään vähäpäästöistä energiantuotantoa ja -käyttöä, kestäväää liikkumista, laadukasta rakennettua ympäristöä sekä luonnon hiilitaseen vahvistamista ja hiilivarastojen ylläpitämistä. Päästövähennystyössä on otettava merkittäviä harppauksia tämän valtuustokauden aikana, jotta vuodelle 2030 asetettu tavoite voidaan saavuttaa. Merkittävin yksittäinen päästöjä aiheuttava sektori Vantaalla on liikenne. Liikenteen päästöissä on isoin kuilu toteutuneen kehityksen ja tarvittavien päästövähennysten välillä.

Luontoposiitiivinen kaupunki keskittyy luonnon monimuotoisuuden vaalimiseen ja vahvistamiseen sekä luonnon monihyötyisyyden tunnistamiseen. Luonnon tilaa parannetaan vahvistamalla ekologisista verkostoja, turvaamalla ja parantamalla luontotyyppien ekologista tilaa sekä huomioimalla lajisto kokonaisuutena. Ekologiset verkostot muodostuvat metsäisten alueiden, vesistöjen ja avointen alueiden (esim. niityt) muodostamista verkostostoista, jotka luovat perustan luonnon kytkeytyneisyydelle. Virtavedet, puurot ja norot, ovat tärkeä osa Vantaan luonnon monimuotoisuutta. Luontotyyppien osalta tavoitteet ja toimenpiteet kohdistuvat sekä luonnonympäristöön että rakennettuun ympäristöön, joissa tavoitteena on kokonaisuheikentymättömyys ja ekologisen tilan parantaminen. Lajistotyössä huomio kohdistuu erityisesti uhanalaisiin lajeihin, Vantaan avainlajeihin sekä haitallisiin vieraslajeihin.

Ilmastokestävä kaupunki keskittyy ilmastonmuutokseen sopeutumiseen ja siihen liittyvien riskien hallintaan. Teemassa painotetaan äärisäiden, kuten hellejaksojen, rankkasateiden ja tulvariskien vaikutusten tunnistamista ja niiden huomioimista suunnittelussa, rakentamisessa ja ylläpidossa sekä kaupungin palvelutuotannossa. Erityistä huomiota kiinnitetään lämpösaarekeilmiöön tiiviissä ja kasvavassa kaupungissa. Sopeutumistoimenpiteet parantavat arjen turvallisuutta, asukkaiden terveyttä ja resilienssiä sekä edistävät taloudellista kestävyttä ja sosiaalista oikeudenmukaisuutta.

Ympäristömyönteinen kaupunki keskittyy ympäristöosaamisen ja positiivisen luontosuhteen vahvistamiseen sekä ympäristötoimijuuden tukemiseen. Tavoitteena on sisällyttää kestävä elämäntavan taidot arjen palveluihin, kuten varhaiskasvatukseen, kouluihin, kirjastoihin ja nuorisotiloihin. Ympäristökasvatusta ja kestävä tulevaisuuden osaamista rakennetaan varhaiskasvatuksesta toiselle asteelle. Lisäksi kaupunki panostaa hankintojen kestävyteen, sillä hankinnat ohjaavat laajasti kaupunkitilan, palvelujen ja toiminnan toteutumista. Kaupungin kestävyystyössä hankinnoilla on keskeinen rooli, sillä kulutuksen vähentäminen ja kestävät valinnat ovat ympäristökriisien ytimessä. Hankintojen kestävyttä vahvistetaan systemaattisesti koko organisaatiossa hankinnoille laadituilla strategisilla tavoitteilla ja linjauksilla, jotka kattavat laajasti ekologisen kestävyden eri osa-alueita. Kaupunkikonserni toimii esimerkkinä

kestävässä toiminnassa, ja ekotukitoiminnan sekä ympäristöjohtamisen avulla ohjelman tavoitteet jalautuvat arkeen. Henkilöstön ympäristöosaamista ja sitoutumista vahvistetaan koulutuksella ja perehdytyksellä sekä liittämällä ympäristöasiat osaksi työn rutiineja, toimintatapoja ja päätöksentekoa.

Ohjelmaa on valmisteltu poikkihallinnollisessa ympäristöryhmässä sekä edellisen strategiakauden ympäristöjohtoryhmässä. Keväällä 2026 ohjelmille perustettiin poikkihallinnolliset ohjausryhmät, jotka ovat ohjanneet valmistelutyötä kevään ajan. Ohjelmia on lisäksi valmisteltu ja työstetty tiiviissä yhteistyössä keskenään toisiaan tukevaan kokonaisuuteen pyrkien.

Kaupunginhallitus 7.9.2026 § 13

Kaupunginjohtajan esitys:

Päätetään

- a) esittää kaupunginvaltuustolle hyväksyttäväksi Vantaan kaupungin ympäristöohjelma vuosille 2026–2029,
- b) todeta, että strategisen ohjelman väliarviointi tehdään osana strategian väliarviointia ja ohjelman toteutumisesta raportoidaan valtuustolle vuosittain,
- c) todeta, että strategiset ohjelmat ohjaavat strategisten vuositavoitteiden eli sitovien tavoitteiden asettamista ja
- d) valtuuttaa ohjelmajohtaja tekemään ympäristöohjelmaan vähäisiä teknisiä korjauksia tarvittaessa.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Kaupunginvaltuusto 21.9.2026 § 8

Kaupunginhallituksen esitys:

Päätetään hyväksyä Vantaan kaupungin ympäristöohjelma vuosille 2026–2029.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Merkittiin, että Kokoomuksen valtuustoryhmä jätti asiaan seuraavan pöytäkirjalausuman, johon yhtyivät Kristillisdemokraattien valtuustoryhmä ja Keskustan valtuustoryhmä.

”Kokoomuksen valtuustoryhmä katsoo, että tavoitteena tulee olla liikennepäästöjen vähentäminen, ei autoilun vaikeuttaminen. Tärkeintä on edistää henkilöautoilun sähköistämistä ja muita päästöttömiä vaihtoehtoja.”

Merkittiin, että perussuomalaisten valtuustoryhmä jätti asiaan seuraavan pöytäkirjalausuman:

”Perussuomalaisten valtuustoryhmä ei hyväksy ympäristöohjelman sivulla 15 olevaa kirjausta:

”Pyrimme vähentämään ajoneuvojen päästöjä laskemalla ajonopeuksia keskeisillä liikenneväylillä.”

Kirjaus on epätarkka myös kaupungin toimivallan kannalta. Vantaa voi päättää nopeusrajoituksista kaupungin hallinnoimilla kaduilla, mutta ei valtion maanteillä, joilla liikenteenohjauksesta ja

nopeusrajoituksista vastaa valtion tienpitäjä. Kaikki ohjelmassa tarkoitetut keskeiset liikenneväylät eivät siten ole Vantaan kaupungin päätösvallassa.

Perussuomalaiset eivät pidä ajonopeuksien yleistä alentamista tarkoituksenmukaisena liikenteen päästöjen vähentämiskeinona. Vantaan taajamissa nopeusrajoitukset ovat 30–50 kilometriä tunnissa ja kaupunginosia yhdistävillä väylillä pääosin 50–60 kilometriä tunnissa. Tämä vauhti ei päättä huimaa nykyauton tekniseen ominaisuuteen nähden.

Rajoitusten alentaminen edelleen ilman väyläkohtaista ja tutkittuun tietoon perustuvaa vaikutusarviointia heikentäisi liikenteen sujuvuutta, pidentäisi työ- ja asiointimatkoja sekä kohdistuisi erityisesti niihin asukkaisiin ja yrityksiin, joille auton käyttäminen on välttämätöntä.

Nopeusrajoitusten tulee perustua väyläkohtaiseen liikenneturvallisuuden, melun, liikennemäärien ja liikenteen sujuvuuden arviointiin. Niitä ei tule käyttää autoilijoita yleisesti kurittavana ilmastopoliittisena keinona. Liikenteen päästöjä tulee vähentää ensisijaisesti edistämällä ajoneuvokannan sähköistymistä, vähäpäästöisiä käyttövoimia, latausinfrastruktuuria sekä liikenteen sujuvuutta. Ajoneuvokannan sähköistyessä liikenteen pakokaasupäästöt vähenevät ilman, että ihmisten liikkumista ja elinkeinoelämän kuljetuksia tarpeettomasti vaikeutetaan. Perussuomalaisten valtuustoryhmä katsoo, että kyseinen kirjaus olisi tullut poistaa ympäristöohjelmasta.”

Liitteet:

- Ympäristöohjelma (7.9.2026)

Muutoksenhakuohje: 1. Valitusosoitus

Lisätiedot: Ohjelmajohtaja Marja Vuorinen, +358 50 314 5386
(etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)